A°. 1855. N°. 294.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

WOENSDAG 12 DECEMBER.

Buitenland.

LONDEN den 10 december.

De Sardinische Minister heeft den Lord Maire van Londen een brief van dankbetuiging overgereikt voor de schitterende ontvangst welke koning *Victor Emmanuel* is te beurt gevallen. Die brief ging van eene rijke, met diamanten omzette snuifdoos vergezeld.

— Ofschoon de ministeriële dagbladen nu eindelijk het stilzwijgen afgebroken en de geruchten wegens pogingen tot hervatting der vredesonderhandelingen bevestigd hebben, blijven sommige daarvan echter nog volhouden dat de Geallieerden niet met de door Rusland te Weenen verworpene voorstellen voldaan zullen zijn en dat de voorstellen nu niet van Rusland zijn uitgegaan. Andere bladen verzekeren daarentegen dat de eerste voorstellen wel degelijk van Rusland zijn gekomen, dat de Keizer der Franschen de opregtheid daarvan niet betwijfelt, en dat ook het Engelsch Kabinet, wat de hoofdpunten aangaat, zijne goedkeuring daaraan hecht, weshalve die voorstellen den Franschen Keizer teruggezonden zijn en thans het onderwerp van onderlinge mededeelingen tusschen de Kabinetten van Weenen en Petersburg uitmaken.

Intusschen heeft sir *R. Peel*, aan een dezer dagen te Burton gehouden maaltijd, de volgende woorden gebezigd: „Ik geloof dat men weinig gewigt aan de geruchten wegens vrede hechten moet. Verstaat mij wel. Ik hecht gewigt aan den vrede, en zou mij gelukkig achten indien ons die hergeven wierd, door welke tusschenkomst dan ook, het zij van Oostenrijk of van een ander. Maar gij weet dat Oostenrijk onze vriend niet is. Onder het masker eener zeer vurige vriendschap verbergt het eene wezenlijke vijandschap, en ik zeg dat, indien wij onderhandelen, wij des te voorzigtiger moeten zijn naar gelang dat de voorstellen ons van Oostenrijk zullen zijn toegekomen. Ik wensch u de zaken duidelijk voor te stellen. Ik wensch den vrede zoo zeer als iemand, maar liefst niet door onderhandelingen welke van Oostenrijk afkomstig zijn. Ik kan het voorledene niet vergeten, ik kan de aarzeling van Oostenrijk bij onlangs [illegible] niet voorbijzien, en ik kan voor zijne weinig rondborstige handelwijze in de Donau-Vorstendommen de oogen niet sluiten. Het is daar als onze vriend binnengekomen en heeft er als bondgenoot van Rusland gehandeld. Indien wij den vrede hebben moeten, dan eischt onze reeds door het bloed onzer landgenooten geheiligde zaak dat die voldoende en onze opofferingen waardig zij. De Natie heeft de lasten van een regtvaardigen oorlog gaarne op zich genomen, van alle kanten hebben wij het warmste gevoel van Vaderlandsliefde zich zien verheffen. Ik zie het bewijs daarvoor in de inschrijvingen voor al de Vaderlandsche fondsen; wij strijden voor een Volk welks vrijheid men bedreigd heeft, hetwelk men een zwaarder slavenjuk dan dat van Griekenland en Rome wilde opleggen; maar, dit doel nog daargelaten, strijden wij voor de geheiligde eer onzes Lands, hetwelk zich met de aanneming der vier waarborgpunten niet voldaan kan verklaren. De Krim moet ophouden een deel van Rusland uit te maken, en zij moet nooit daaraan teruggegeven worden.” Deze rede werd telkens door de bravo's! der aanwezigen afgebroken.

— De jury te Dublin, welke, zoo als reeds vermeld is, pater *Vladimir* heeft vrijgesproken, was uit vijf Protestanten en zeven Roomsch-Katholijeken zamengesteld. Zij grondde hare vrijspraak hierop dat wel van het verbranden van tegen de Roomsch-Katholijeke Kerk gerigte geschriften, maar niet van dat van het Nieuwe Testament gebleken zou zijn.

— In eene depêche uit Berlijn aan de *Morning Chronicle* wordt beweerd dat de komst van den heer *von Bismarck Schönhausen* aldaar in verband staat met de voorstellen, welke Rusland de Bondsvergadering ten opzigte van het Oostersch vraagstuk doen wil. Het aanstaand vertrek van den baron *de Bourqueney*, Fransch gezant te Weenen, naar Parijs, staat denkelijk insgelijks met de hervatting van onderhandelingen in verband.

— Met de *Pacific* zijn berigten uit New-York tot 27 november te Liverpool aangebragt. Sommige bladen zeiden dat de Engelsche Regering de vertoogen van het Kabinet van Washington niet met de verwachte rondborstigheid had beantwoord. Volgens andere heeft de minister *Clarendon* verklaard dat het zenden van een Engelsch eskader naar de Antilles geen ander doel dan de bescherming der Engelsche vlag tegen kapers had. Men sprak echter nog altijd van de herroeping van den Engelschen minister *Crampton*, hoewel hij vreemd aan deze zaak gebleven is.

PARIJS den 10 december.

Gisteren morgen ten negen ure heeft de Koning van Sardinië deze hoofdstad verlaten, ten einde naar Turijn terug te keeren. De Keizer deed den voornamen gast uitgeleide tot beneden aan den grooten trap van het paleis, terwijl prins *Napoleon* den Vorst tot aan het stationsgebouw van den Lyonschen spoorweg vergezelde. Zijne Sardinische Majesteit werd bij zijn vertrek door de zaamgevloeide menigte nogmaals met geestdrift begroet. Z. M. zal zich heden te Marseille naar Genua inschepen.

— Heden werd op het paleis der Tuileriën een voltallige Kabinetsraad, onder het voorzitterschap des Keizers, gehouden, die van half elf tot twaalf ure duurde.

— Het stoffelijk overschot van den admiraal *Bruat* zal morgen middag ten twaalf ure in de kerk der Invalieden alhier worden begraven.

— De heer *J. P. Pescatore*, consul-generaal der Nederlanden, officier van het Legioen van Eer, kommandeur der orde van *Karel III* van Spanje en van die der Eikenkroon, is gisteren alhier overleden.

— De algemeene raad van het departement der Seine heeft besloten eene leening van 50 millioenen francs aan te gaan, om daardoor te voorzien in het tekort dat ontstaan is door dat men de bakkers schadeloosstelling heeft verleend, ten einde daardoor het brood op een vasten prijs te houden; de leening is ook aangegaan met het oog op de toekomst, welke nog verdere ondersteuning der bakkers zal vorderen.

— Er is bepaald dat eene doorloopende tentoonstelling van werken van schilder- en beeldhouwkunst in eene der galerijen van de nieuwe Louvre alhier zal worden geopend.

— Omtrent de zending van den generaal *Canrobert* blijft men nog steeds in het onzekere. De *Constitutionnel* bevat daarover een uitvoerig artikel, hetwelk echter weinig licht over de zaak verspreidt; zooveel meent men daaruit echter te mogen opmaken, dat naar alle waarschijnlijkheid de Scandinavische Staten hunne strijdkrachten in het volgend jaar nog niet zullen vereenigen met die der Westersche Mogendheden.

— Volgens berigten uit Konstantinopel, hebben de in dienst van Engeland zijnde ongeregelde Turksche troepen zich in Roumelië en inzonderheid te Adrianopel, de tweede stad van het Turksche Rijk, aan allerlei buitensporigheden schuldig gemaakt. 100 andere van deze manschappen zijn aan boord van de postpaketboot *Tancrède* in opstand gekomen, met oogmerk te deserteren en zich naar Smyrna te begeven; de in die haven gestationeerde brik, welke door den burggraaf *de Lamothe* wordt gekommandeerd, heeft de oproerlingen weerhouden, die verwoeden tegenstand boden; verscheiden van hen zijn gedood of gewond.

KEULEN den 10 december.

Sommigen houden het er voor dat de zaak van den Sondtol, zóó als die zich thans laat aanzien, voor geene minnelijke vereffening [illegible]. De Regering der Vereenigde Staten zou de voorstellen welke door Denemarken, ten geleide der uitnoodiging tot eene conferentie, gedaan zijn, stellig verworpen hebben.

— Men schrijft uit Petersburg dat Beijeren en Saksen hun verlangen aan den dag gelegd hebben om den vrede op den grondslag der vier waarborgpunten te zien sluiten.

— Uit Warschau wordt den 8 dezer gemeld dat alle hoop op het levensbehoud van vorst *Paskewitsch* opgegeven scheen te zijn.

De generaal intendant te Warschau, graaf *Oppermann*, heeft eene proclamatie, op de groote leverantien aan het westerleger des Rijks betrekkelijk, in het officieel dagblad openbaar gemaakt.

(*Per Telegraaf.*)

PARIJS den 11 december.

Het dagblad *Patrie* zegt, dat de Oostenrijksche voorstellen door het Fransche Kabinet overwogen en naar men verzekert aannemelijk voorgekomen zijn; thans zijn zij aan het oordeel der Engelsche Regering onderworpen en weldra, voegt het blad er bij, zal alle onzekerheid hebben opgehouden. De generaal *Stackelberg*, de Pruissische militaire commissaris te Weenen, wordt ieder oogenblik te St. Petersburg verwacht, werwaarts hij de voorstellen overbrengt aan welke vorst *Gortschakoff* noodwendig zijne voorloopige goedkeuring heeft moeten schenken.

HAMBURG den 11 december.

Een eskader van 10 Russische stoomschroefkanonneerbooten, door een stoomschip van oorlog vergezeld, is van Kronstadt in de haven van Sweaborg binnengeloopen.

TRIESTE den 10 december.

De majlstoomboot *Australia* is heden morgen ten vijf ure hier gearriveerd; zij had Alexandria den 4 dezer verlaten. De berigten gaan uit Calcutta tot 8, uit Bombay tot 16 november. De opstand der Santals is door de martiale wet onderdrukt. Het leger in Bengalen is met 6000 man versterkt. De Gouverneur-Generaal was te Madras, op weg naar Birmah. De handel kwijnde en het geld was schaarsch.

MADRID den 9 december.

De vlottende schuld is gedurende de maand november met 24 millioen realen verminderd. Het budget van oorlog is door de Cortes gedeeltelijk aangenomen. De geruchten wegens eene ministeriële crisis nemen toe, maar alle namen welke tot vorming van een ander Kabinet genoemd worden zijn voorbarig. Madrid en de provincien zijn rustig.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 10 december.

Bij Koninklijke besluiten is aan de nagenoemde officieren der dienstdoende schutterij te Utrecht op hun verzoek eervol ontslag verleend, als: aan mr. *A. S. van Hengelaar* en aan jhr. *J. J. Lampsins van den Velden*, als kapiteins; aan mr. *H. Waller*, als 1sten luitenant; aan mr. *M. E. C. Bijleveld* en aan mr. *F. D. F. de Mey van Alkemade*, als 2de luitenants, den laatstgenoemde onder gehoudenheid tot het volbrengen der uit kracht der wet op hem nog rustende verpligtingen als gewoon lid der schutterij bij de reserve, — en is aan den gewezen cipier van het huis van arrest te Sneek, *C. Wijnants*, zich schrijvende *C. C. Wijnands*, verleend een pensioen ten laste van den Staat van *f* 183 's jaars.

— Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood ontvangen: 1°, van den Commissaris des Konings in de provincie Friesland, eene quitantie van overstorting in 's Rijks schatkist, groot *f* 20, wegens eene door bezorging van den burgemeester van Idaarderadeel nader ontvangen gift, en 2°, van den heer *J. Bosboom*, te 's Gravenhage, eene som van *f* 1500, zijnde de opbrengst van een plaatwerk, getiteld: „*De waterramp van* 1855,” door de leden der maatschappij *Arti et Amicitiae.*

— Met den 10 dezer is het kantoor van den Rijkstelegraaf te Leeuwarden voor de binnen- en buitenlandsche dienst geopend, voorloopig echter met beperkten diensttijd.

Blijkens eene mededeeling van het Oostenrijksche telegraafbestuur moeten, wegens het afbreken der telegrafische verbinding tusschen Bucharest en Ibraïla in Wallachye, de berigten naar laatstgenoemd kantoor over Moldavië worden verzonden. De verzending geschiedt dan, hetzij over Czernowitz, de Moldavische grens bij Nemeritschini en de Moldo-Wallachysche grens bij Vadeni, of over Kronstadt, de Wallachysche grens bij Ober-Tömos, Fokschany en Vadeni.

Het telegraaf-kantoor te Aix-les-Bains in Sardinië is weder voor de dienst gesloten.

Van de thans geopende Russische telegraaf-kantoren zijn voorloopig slechts Dünaburg, Mariampol, St. Petersburg, Reval, Riga en Warschau voor berigten in de Fransche en Duitsche talen bereikbaar. Berigten in deze talen, welke voor de overige Russische kantoren bestemd zijn, worden met den telegraaf slechts tot St. Petersburg en van daar verder door de post verzonden.

Blijkens eene mededeeling van het Oostenrijksche telegraafbestuur zijn de nieuwe bepalingen voor het telegrafisch verkeer binnen het gebied der Duitsch-Oostenrijksche vereeniging ook voor het verkeer met Modena en Zwitserland van toepassing.

— Den 22 dezer zal voor het Provinciaal Geregtshof van Zuidholland, kamer van correctionele appellen, behandeld worden de zaak tegen den zaakwaarnemer *D. B. Adrian* te Rotterdam. Het Openbaar Ministerie is tegen de vrijspraak der Arrondissements-Regtbank te Rotterdam in hooger beroep gekomen.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van maandag* 10 *december.*

Aan de orde is de voortzetting der algemeene beraadslagingen over hoofdstuk XI (*Departement van Kolonien*) der Staatsbegrooting voor 1856.

De *Minister van Kolonien* herinnert, dat in de zitting van eergisteren de heer *van Goltstein* de zaak van de aanbesteding van de Indische koperen munt heeft ter sprake gebragt en al hetgeen dienaangaande is voorgevallen. Met terzijdestelling van alle andere punten zal Zijne Exc. zich dadelijk tot die zaak bepalen. Dat geëerde lid heeft beweerd, dat er in die zaak iets geheimzinnigs lag; Z. Exc. zal trachten dat geheimzinnige, wat hem betreft en wat zijn werkkring aangaat, geheel te doen verdwijnen. Veel is hem daaraan gelegen, want nog nooit is eene zaak zoo bewerkt en geëxploiteerd als deze. In het algemeen zal hij zeggen dat, zoo hij minder streng had gelet op 's Lands belang en meer gehoor had gegeven aan gunst, hij zich zeker minder aan beschuldiging en verdenking had blootgesteld. Ten einde de zaak geregeld en duidelijk te behandelen, begint hij met de geschiedenis van de aanbesteding uiteen te zetten, voor zooveel zijn Departement aangaat. Wat den werkkring van zijn Ambtgenoot voor de Financien betreft, deze heeft reeds inlichting deswege gegeven en zal zoo noodig nadere opheldering verstrekken.

Hij verdeelt de geschiedenis der aanbesteding en dus zijne rede in drie deelen en gaat daarbij na, wat vóór, bij en na de aanbesteding heeft plaats gehad.

Het is in maart 1855 aan de Kamer gebleken, waarom de Regering besloten had de vervaardiging van koperen pasmunt in Europa en niet in Indië te doen plaats hebben. Dat besluit is genomen na een naauwkeurig onderzoek van de geheele zaak, ook wat de uitvoering en de daartoe noodige werktuigen betreft. Onder anderen heeft de Minister daarbij geraadpleegd den muntmeester den heer *Bake*, wiens kennis en voorlichting doelmatig werden geoordeeld. Diezelfde heer werd uit gelijken hoofde ook geraadpleegd omtrent de punten en voorwaarden, die in het bestek van aanneming moesten worden opgenomen. Ook is hij in overleg getreden met den Minister van Financien en het Muntcollegie, hetgeen bij zulk eene belangrijke operatie noodzakelijk was. Nu wordt in het adres van de heeren *L. J. Enthoven en Co.* gezegd, dat „ten gevolge van de drukkende voorwaarden en de vreemde redactie van het bestek van aanbesteding, aan welke oorzaken die dan ook mogen worden toegeschreven, naar onze overtuiging aan 's Rijks schatkist eene schade van minstens drie tonnen gouds is toegebragt.” Hij zal straks aantoonen, dat die bewering onjuist is, maar hij merkt op, dat krachtige voorschriften dubbel noodig waren, omdat nog in 1854 gebleken was hoe slecht hier te Lande gewerkt werd. Hij staaft dit door de mede-

deeling van de slechte uitkomsten eener uitbesteding van muntplaatjes in 1854 door het Departement van Finantien. Door de adressanten wordt ook gezegd, dat het bestek en de voorwaarden zonder wederga waren. Daarop meent hij te moeten antwoorden, dat bij zulk eene kolossale onderneming niets mogt verzuimd worden, wat tot goede en rigtige uitvoering strekken kon. Ook beklagen de adressanten zich over ondervonden weigering ter bezigtiging van een monster van de oude koperen specie. Er was op het Departement geen monster meer voorhanden; het was bij de aanmunting der zilveren pasmunt gebruikt. Maar zoo men zich herinnert, dat die industriëlen de voorname leveranciers geweest zijn van de oude duitenplaatjes, dan konden zij toch minder dan eenig ander onbekend zijn met het gehalte van het koper, dat zij zelve vroeger voor de plaatjes hadden gebezigd.

Zijne Exc. keert tot de geschiedenis der zaak terug. Lang voor dat het besluit genomen was, dat de aanmunting hier zou plaats vinden, werd hij bestormd door aanvragen om de aanbesteding hier en wel onderhands te doen geschieden. Die aandrang werd hoe langer hoe grooter; men scheen er prijs op te stellen dat er geene openbare aanbesteding zou gehouden worden. Had hij daaraan toegegeven, er zouden niet zoo vele bezwaren ingekomen zijn zoo als nu het geval is, hij zou zoo vele verwijten niet hebben moeten ondergaan; maar het zou het Land veel meer gekost hebben, de uitgaven zouden veel hooger geweest zijn. Z. Exc. heeft echter tegen dat alles niet opgezien, maar zich beijverd naar pligt 's Lands belang te behartigen. Hij mogt niet uit het oog verliezen de vroegere uitbestedingen, die hadden plaats gehad en welke offers die aan het Land hebben gekost. Ook aan de firma *Enthoven* werden vroeger zeer aanzienlijke fabriekage-prijzen toegekend. Het verschil in de prijzen leverde belangrijke uitkomsten op. Zoo werd in januarij 1843 besteed *f* 76 voor de 100 Ned. ponden; in mei 1846, *f* 83, in september 1849, *f* 84. Men wilde echter dat monopolie breken; daarom heeft men concurrentie doen ontstaan en nu ziet men, dat er in februarij 1851 betaald werd *f* 60, in november *f* 59. 50, in januarij 1853 *f* 57½ en in april 1854 *f* 38. Het is juist op de laatste aanbesteding waarop de firma *Enthoven* zich beroept en verklaart dat die inschrijving haar slechts *f* 26 per 100 pond fabriekage-loon van halve centsplaatjes heeft opgeleverd. In het voorbijgaan geeft de Minister te kennen, dat het oud rood toen niet *f* 140 per 100 pond, maar *f* 128 volgens de voorhanden prijs-couranten bedroeg, zoodat het verschil niet is *f* 26, maar wel degelijk *f* 38. Dat betreft alle de halve centsplaatjes. Ten aanzien van de heele centen is soortgelijk verschil op te merken: vóór 1851 werd voor fabriekage-loon besteed *f* 72, *f* 79 en *f* 80, en na 1851 *f* 46, *f* 55½, *f* 53, *f* 80 en *f* 34. Men wilde den Minister overreden om ondershands alles te gunnen tegen *f* 40 de 100 ponden te munten voor *f* 9. Men trachtte hem te beduiden dat dit de eenige goede weg was, maar toen het bekend werd, dat het aanmaken en het munten niet te gelijker tijd zou worden uitbesteed, heeft men het aanbod gedaan om voor *f* 7 te munten. Z. Exc., wetende dat hij hier te Lande te doen had met slechts twee of drie ondernemers, besloot tot eene publieke aanbesteding op de meest uitgebreide schaal, zoodat zelfs de buitenlanders konden concurreren. Toen heeft hij onderanderen van den heer *Bake* vernomen dat de firma *van Vlissingen* gaarne zou wenschen mede te dingen. Z. Exc. vond zich verpligt dit voornemen aan te moedigen en liet aan den heer *van Vlissingen* weten, dat het hem zeer aangenaam zijn zou, zoo hij aan de concurrentie deel nam. Ten gevolge van het inslaan van dezen weg ontstond eene concurrentie, die voor sommigen welligt min aangenaam was, die hem wilden overreden, dat alleen gevestigde pletterijen het werk moesten verrigten. De Minister bleef echter pal staan, omdat hij van oordeel was, dat hier te Lande beter en beterkoop dan tot hiertoe kon worden gewerkt. Hij houdt zich dan ook verzekerd, dat de goede resultaten van de aanneming ontstaan zijn door de openbare aanbesteding en door de algemeene concurrentie die geopend werd. Hij droeg dan ook zorg, dat door tusschenkomst der Consuls het bestek en de voorwaarden ter kennis kwamen van de fabriekanten in België, Frankrijk en Engeland. En dat het niet zonder goede uitkomst gebleven is, kan daaruit blijken, dat zelfs een Fransch huis aan de inschrijving heeft deel genomen. Nu is het een groot bezwaar van de adressanten, dat in de voorwaarden niet vermeld is, dat er vrijdom van inkomende regten zou worden verleend. Daartegen valt op te merken, dat men toch bedacht was, dat buitenlanders konden inschrijven, en had dit plaats gehad, dan was het ook te voorzien, dat er invoer uit het buitenland geschieden zou. Hier was echter geen spraak van betaling van regten. De Minister heeft in het bestek gewezen op de bestaande bepalingen en die bepalingen zijn aan de binnenlandsche fabriekanten niet onbekend. Toen het tijdstip der aanbesteding naderde, werd hij door zijn Ambtgenoot voor de Finantien opmerkzaam gemaakt dat geene koperen plaatjes konden worden ingevoerd en dat tot dit einde eene bijzondere wet gevorderd werd; maar na gehouden overleg vond men het beter de aanbieding van zoodanige wet uit te stellen, totdat het gebleken zou zijn, dat een buitenlander de aanbesteding had verkregen.

Zoo als men weet, was dit echter niet het geval. Het resultaat was dat de aanbesteding werd toegewezen aan het Amsterdamsche huis *Paul van Vlissingen en Cie.* Door drie andere fabriekanten was slechts voor een derde gedeelte ingeschreven. Zoo men hunne inschrijvingen had aangenomen, dan had dit gezamenlijk *f* 53,200 meer bedragen dan nu aan het Amsterdamsche huis is gegund. Eerst bestond het plan om een derde aan de firma *Enthoven* en twee derden aan die van *van Vlissingen* toe te kennen. Zoodra dit echter eenige ruchtbaarheid erlangde, kwam men aan de zijde der firma *van Vlissingen* daartegen op en werd hij gewaarschuwd dat dit in strijd zou zijn met art. 2 van het bestek, in verband met art. 11, waaruit duidelijk bleek dat er voor een, twee of drie gedeelten kon worden ingeschreven. Z. Exc. was dus niet bevoegd om de ingeschrevene drie gedeelten tot twee of een te reduceren, of omgekeerd, om het eene gedeelte op twee of drie te brengen. Men was vrij voor een gedeelte of voor het geheel in te schrijven, maar de Regering was niet vrij het aanbod, zoo als het lag, te wijzigen. Nu zegt men, dat het gebeurde in strijd was met het bestek, en dit wordt beweerd door eene firma die, zoodra de uitslag bekend werd, hetzelfde verzoek deed, en aanbood het ingeschreven eene gedeelte op drie te brengen. Ten overvloede heeft hij zijne Ambtgenooten geraadpleegd, en zij stemden met hem overeen, dat hij dit niet mogt doen en dat hij zich aan het bestek en de voorwaarden moest houden. De aanbesteding werd dus aan de firma *van Vlissingen* toegewezen, maar hij bedong, dat de prijs zou worden verminderd tot *f* 29. 19, zijnde het laagste bedrag waarvoor (maar voor slechts een gedeelte) was ingeschreven. Bovendien bedong hij, dat het gemiddeld getal muntplaatjes per pond zou worden verhoogd van 170 op 190, zonder verhooging van den aannemingsprijs. Dit laatste geschiedde op het verlangen van de Tweede Kamer, te kennen gegeven bij de behandeling der wet nopens de Oostindische pasmunt in maart jl. Die meerdere voordeelen voor den Staat gingen evenwel gepaard met een wederkeerig voordeel voor den aannemer, daar hij de beschikking tegen borgtogt kreeg van 100,000 pond oud koper. Die zaak was vóór de aanbesteding bekend en besproken, zelfs met den adressant uit den Haag, die zich nu niet ontziet om in zijn adres te betoogen, dat er eene gratificatie van *f* 21,000 aan de firma *van Vlissingen* zou zijn verleend. In het voorbijgaan wijst de Minister er op, dat ook die berekening van *f* 21,000 geheel onjuist is, hetgeen hij alleen doet uitkomen om te doen zien met welk eene naauwgezetheid de berekeningen zijn opgemaakt. Nu berekent Z. Exc., dat de vermindering van de 10 centen per 100 Ned pond en de vermeerdering van het getal plaatjes op 190 den Staat een voordeel oplevert van *f* 32,883. Neemt men nu aan, dat het voordeel, door de beschikking over het koper verleend, *f* 20,100 beloopt, dan is de slotsom nog, dat er *f* 12,783 voordeel aan het Rijk verschaft is, waaruit op nieuw blijkt, dat er niets nagelaten is wat strekken kan om 's Lands belang te behartigen. Daar de firma *Enthoven* voor een derde gedeelte 10 cents minder had ingeschreven dan de firma *van Vlissingen*, zoo leidde de Minister daaruit af, dat eerstgemelde ook gerekend heeft op den vrijdom van inkomende regten. Na de toewijzing werd van de zijde der eerstgemelde firma beweerd, dat het Amsterdamsch huis niet in staat was aan de aanneming te voldoen. Z. Exc. heeft daarop geantwoord, dat hij daarmede niets te maken had. In één woord, de Minister oordeelt, dat de schatkist door den genomen maatregel allezins is gebaat. Nog merkt Z. Exc. op dat de gevestigde pletterijen waarschijnlijk geen bladkoper zouden noodig gehad hebben. Zij hadden zeker oud koper ingevoerd, dat vrij is, zoodat geen der adressanten belang bij den vrijdom had. Intusschen zij zij, die informatien hebben ingewonnen, gewezen op de wet.

Wat het derde punt aangaat, na de aanbesteding. Volgens de slotbepaling is aan het Muntcollegie het oppertoezigt opgedragen. Het Departement van Kolonien heeft niets verder met de zaak te maken. Hij ontving echter den 29 augustus eene kennisgeving van den heer *van Vlissingen*, houdende dat deze schikkingen had gemaakt om de muntplaatjes te Birmingham te doen vervaardigen. Z. Exc. antwoordde dat de tariefwet dit verbood en hij verwees den adressant naar het Departement van Finantien, dat vrijdom voor reepen en bladen gaf.

Zie daar de geschiedenis der zaak. Hij weet wel, dat er allerlei geruchten in omloop gebragt zijn en dat men indirect vele personen beticht, maar de publieke opinie zal toch, hij houdt zich daarvan overtuigd, eindigen met ieder regt te doen wedervaren. Nu heeft de heer *van Goltstein* wel beweerd, dat er zekere voorliefde voor de firma te Amsterdam zou hebben bestaan, zelfs bij het ontwerpen der voorwaarden, maar Z. Exc. hoopt dat al het medegedeelde den spreker van al het ongegronde dier bewering zal hebben overtuigd. Om het ongegronde van sommige beweringen aan te toonen, beroept de Minister zich op een der adressen, waarin gezegd wordt, dat er reeds kwijtschelding van boete aan de aannemers is verleend; hij bespeurt het, dat gemelde spreker door het geschrevene onder dien verkeerden indruk is gebragt. Tot hiertoe is er geenerlei kwijtschelding verleend. Men vergeet, dat in art. 8 van het bestek duidelijk staat, dat de eventueel te beloopen boete op de aannemingsom moet worden bekort. Uit alles blijkt dus, dat men de zaken buitenaf verkeerd heeft voorgesteld.

Wat nu de bewering betreft, dat de schatkist met drie tonnen gouds is benadeeld, de adressanten zouden moeijelijk de bewijzen voor die stelling kunnen leveren, maar zie hier wat de waarheid is. Als de onderhandsche aanbesteding tegen *f* 49 met het muntloon zou hebben plaats gehad, dan zou voor de geheele operatie besteed zijn *f* 1,425,900. Nu is aan de firma *van Vlissingen* de aanbesteding gegund voor *f* 29. 19, waarbij nog komen zullen *f* 10 voor muntloon en kosten, dus te zamen *f* 1,227,427. Dat levert dus met de som waarvoor men aannemen wilde een verschil op van *f* 198,473. En als men in den voorslag van *f* 47 met het muntloon gekomen was, dan zou dit nog *f* 140,273 meer hebben bedragen dan thans. Wel verre dus, dat er 3 ton zouden verspild zijn, heeft men 2 of 1½ ton behouden. Z. Exc. acht het beneden zich te spreken over een artikel, dat over dit onderwerp in een blad geplaatst is, maar om de valschheid te doen uitkomen van hetgeen daarin gesteld is, meent hij te moeten zeggen, dat daarin beweerd wordt, dat er een half millioen verspild is. Hij toont nu aan, dat die zoogenaamde verspilling alleen steunt op beweerde transportkosten. Reeds in april jl. werd het berekend, dat die transportkosten 8 ton zouden vorderen. Hij heeft toen reeds geantwoord, dat de transportkosten hoogstens 2½ ton zouden beloopen. Thans echter heeft hij die kosten van overvoer nader onderzocht en daaruit is het hem gebleken, dat de kosten geen 2½ ton zullen bedragen. Zij zullen geen 5 ton beloopen, maar beneden de 2½ ton blijven. Men ziet daarbij geheel over het hoofd, dat, zoo de operatie in Indië had plaats gehad, men daar voor werktuigen, toestellen, gebouwen, inrigting, personeel, brandstoffen enz. had moeten zorg dragen. Dan zou de operatie veel meer gekost hebben. Hij vertrouwt, dat al hetgeen hij medegedeeld heeft der Volksvertegenwoordiging de overtuiging zal hebben gegeven, dat het gebeurde niet hare afkeuring maar veeleer hare goedkeuring verdient.

De heer *Groen van Prinsterer* stelt als motie van orde voor eerst de beraadslagingen over deze zaak ten einde te brengen, alvorens andere mede met dit hoofdstuk in verband staande punten ter sprake te brengen. — De heer *Thorbecke* ondersteunt zulks. — De motie wordt daarop aangenomen.

De heer *van Bosse* erlangt daarop het woord. Hij betoogt eerstelijk dat hij nog geene genoegzame inlichtingen heeft bekomen, om te kunnen beoordeelen of de Ministers 's Lands belang in deze behoorlijk hebben behartigd. Hij vraagt, of er genoeg gezorgd is voor vrije concurrentie, en wijst er op dat over dit punt verschil bestaat tusschen de adressanten en den Minister. Eene tweede vraag is, of het voor de Regering geraden was den muntmeester toe te laten tot de zaak te concurreren, wanneer de muntmeester afstand heeft gedaan van de overeenkomst tusschen hem en den heer *van Vlissingen* gesloten, of de Regering met dat deelgenootschap bekend was en of de renunciatie des muntmeesters op haren last geschied is? Die overeenkomst tusschen den muntmeester en den heer *van Vlissingen* acht hij belemmerend voor de overige concurrenten, zoodat het, zijns inziens, eene groote fout was hem tot de concurrentie toe te laten.

De zitting wordt hierop geschorst. — Bij de hervatting der werkzaamheden brengt de commissie voor de verzoekschriften verslag uit op twee in hare handen gestelde adressen, als: 1°, van *Bertrand*, en 2°, van *Schretlen*, beiden te Leyden. In het eerste wordt gezegd, dat, als adressanten bekend waren geweest, dat er vrijdom van regten ware verleend voor den invoer van de koperen plaatjes en van nog andere vergunningen, aan de tegenwoordige aannemers verleend, zij ook zouden hebben ingeschreven, en wel 2 ton beneden den aannemingsprijs. Zij verzoeken de nietig-verklaring van het contract en eene nieuwe aanbesteding. Het tweede adres is eene adhaesie aan het adres van de heeren *de Heus*, *Krepel en Enthoven en Cie.* — Beide adressen worden ter griffie nedergelegd.

De beraadslagingen hervat zijnde, vervolgt de heer *van Bosse* zijne rede. Hij onderzoekt eerstelijk hetgene vóór de aanbesteding heeft plaats gehad en brengt daarbij bedenkingen in het midden nopens de voorwaarden van aanbesteding, welke hij geenszins geschikt oordeelt om de vrije concurrentie te begunstigen; verder is voorbijgezien dat de invoer van koperen plaatjes verboden was. Hij bespreekt in de tweede plaats de omstandigheden bij de aanbesteding, welke heeft plaats gehad aan iemand die geene fabriek had en die in zijne brochure verklaart zeer goed geweten te hebben dat hij niet op den behoorlijken tijd gereed kon zijn; wat de prijsbepaling aangaat, is het zijns oordeels niet bewezen dat het Rijk geen schade heeft geleden. Eindelijk komt hij tot de omstandigheden na de aanbesteding; hij merkt op dat het niet bekend was dat onbepaald vrijdom van invoer zou worden gegeven en dat op dit oogenblik aan de Munt te Utrecht plaatjes worden gemaakt voor den in gebreke gebleven aannemer; hij wijst ook op het hooge muntloon. Hij besluit met den wensch, betere bewijzen en meer krachtige gronden te ontvangen, om tot de overtuiging te kunnen komen dat 's Lands belang goed behartigd is.

De heer *van Eck* blijft bezwaar vinden in de overeenkomst, volgens welke door den aannemer *f* 50,000 aan den muntmeester zou worden betaald, al is de overeenkomst dan ook opgezegd. Verder bespreekt hij den aan den aannemer verleenden vrijdom van regten, waarvan niets in de bestekken stond, zoodat er geene vrije concurrentie heeft bestaan; bovendien betwist hij de Regering het regt, om in deze vrijdom van regten te verleenen. Een en ander brengt hem tot het resultaat dat men hier aan gunst moet denken, zoodat ook hij meer licht in deze zaak wenschelijk acht.

De heer *de Poorter* bespreekt eenige technische bijzonderheden en de vraag, of niet, krachtens art. 10 van het bestek, reeds nu de vervallenverklaring der overeenkomst is ingetreden.

De heer *Hoynck van Papendrecht* betuigt dat, ook na de uitvoerige rede van den Minister van Kolonien, de zaak hem nog niet helder is geworden. Omtrent verschillende punten refereert hij zich aan het gesprokene door den heer *van Bosse*, maar bij het gunnen der aanbesteding zelve aan den heer *van Vlissingen* staat hij nog even stil. Waarom heeft de Minister, toen de heer *Enthoven* hem opmerkzaam maakte dat de heer *van Vlissingen* geen fabriek had, geen gebruik gemaakt van het aanbod van de heeren *Enthoven*, om de geheele partij ad *f* 29. 19 aan te nemen? Als de Minister zich strikt wilde houden aan het bestek om niet de massa te gunnen aan hen, die voor een of meer gedeelten hadden ingeschreven, dan mogt daarvan ook niet ten aanzien van den heer *van Vlissingen* afgeweken worden.

De *Minister van Finantien* geeft nog eenige inlichtingen en zegt daarbij, dat het volstrekt de bedoeling der Regering niet is, dat de heer *van Vlissingen* onbepaald van den verleenden vrijdom van invoer gebruik zou kunnen maken.

De *Minister van Kolonien* antwoordt vervolgens op eenige geopperde bedenkingen en zegt, dat er wel genoeg gezorgd is voor de vrije concurrentie; dat eerst plan was den muntslag aan de vrije concurrentie over te laten en dat hij toen den muntmeester heeft aangemoedigd daaraan deel te nemen; dat hij, toen beslist was dat de aanmunting te Utrecht zou plaats hebben, zulks echter niet heeft gedaan; dat de Regering niets te maken heeft met het renonceren van den muntmeester aan het door hem met den heer *van Vlissingen* gesloten contract; dat hij den heer *van Vlissingen* vóór de aanneming gezien noch gesproken heeft; dat de heer *Enthoven* zonder verbouwing zijner fabriek waarschijnlijk ook de geheele massa niet had kunnen aannemen en welligt ook niet op de bepaalden tijd gereed zou zijn geweest; dat de heeren van wie heden adressen zijn ingekomen, niet tot de inschrijvers behooren; dat onder het muntloon voor den muntmeester a *f* 10 ook begrepen is de emballage en het franco bezorgen aan boord a *f* 1 de 100 pond; dat de Regering niet bekend was met de overeenkomst tusschen den muntmeester en den heer *van Vlissingen* en dat hij zich daaraan dadelijk heeft laten gelegen liggen toen hij daarvan van de heeren *Enthoven* kennis bekwam en dat niemand meer dan hij er prijs op stelt, dat de zaak zoo duidelijk mogelijk worde.

De heer *Thorbecke* meent dat deze zaak moeijelijk door verdere beraadslagingen tot een gewenscht einde gebragt kan worden en doet daarom het voorstel dat de Kamer van haar regt gebruik zal maken om te dezer zake een *afzonderlijk parlementair onderzoek* in te stellen. — Bij herhaling ... vervorderd uur wordt bepaald de beraadslagingen over dit voorstel morgen te doen plaats hebben, waarop de vergadering tot dien tijd wordt gescheiden.

's GRAVENHAGE den 11 december.

Bij Zr. Ms. besluit van den 8 dezer zijn tot leden der commissie van administratie over de gevangenissen te Gouda benoemd de heeren *A. Smits*, gemeente-ontvanger te Gouda, en *G. J. de Jong*, koopman en houtzaagmolenaar aldaar.

— Ter vervulling der vacature van de predikantsplaats in de Hervormde gemeente te Lichtenvoorde (Gelderland), zijnde eene Koninklijke collatie, is, overeenkomstig de door de leden des kerkeraads, mitsgaders kerkvoogden en notabelen, gedane keuze uit eene door het Departement voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz. opgegevene nominatie, bij Koninklijk besluit van den 4 dezer, de benoeming uitgebragt op den heer *J. van der Ven*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Utrecht.

— Men verneemt dat Z. Exc. de generaal-majoor *P. van Poolsum Booy*, buitengewoon adjudant van Z. M. den Koning, ridder der militaire Willemsorde 4de klasse, van den Nederlandschen Leeuw, van de Eikenkroon met de ster en van het Legioen van Eer, kommandant van de 2de brigade infanterie, belast met de functien van provinciaal kommandant in Noordbrabant, plotseling aan eene beroerte is overleden.

— In de heden gehouden zitting van den Gemeenteraad alhier is een praeadvies van Burgemeester en Wethouders uitgebragt, om afwijzend te beschikken op het adres van den heer *J. de Wit*, tot continuatie der pacht van het badhuis te Scheveningen, en om tot eene openbare verpachting voor den tijd van vijf jaren over te gaan; dit praeadvies is, na eenige discussie, goedgekeurd.

— Door den grooten kerkeraad der Evangelisch-Luthersche gemeente alhier is heden avond beroepen tot herder en leeraar bij die gemeente de wel eerw. zeer geleerde heer *A. H. Broens*, predikant te Delft.

Staten-Generaal.

Eene motie van den heer *Elout van Soeterwoude*, dat de Tweede Kamer, gehoord de gegevene inlichtingen in de zaak der muntplaatjes, overgaat tot de orde van den dag, is in de zitting van heden aangenomen met 45 tegen 16 stemmen. De heeren *Dullert* en *Blaupot ten Cate* hebben daarop het door hen gedaan voorstel tot enquête ingetrokken.

Dit onderwerp hiermede afgehandeld zijnde, stelt de heer *van Rappard* voor, de beraadslagingen over het hoofdstuk Kolonien heden avond voort te zetten. Met 31 tegen 30 stemmen wordt dien overeenkomstig besloten en de vergadering tot dien tijd verdaagd.

ROTTERDAM den 11 december.

De Arrondissements-Regtbank (derde kamer) te Amsterdam heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van jhr. *M. Salvador*, beschuldigd van laster, smaad en hoon tegen de Regtbank te Haarlem. Bij een breed gemotiveerd vonnis is de beklaagde schuldig verklaard en veroordeeld tot eene gevangenisstraf van 15 dagen, in eenzame opsluiting te ondergaan, eene geldboete van *f* 100 en in de kosten.

— Eergisteren morgen is van het Nieuwe Diep vertrokken naar Amsterdam Zr. Ms. stoomschip SINDORO, kommandant-luitenant ter zee 1ste kl. *Cazaux*, ten einde op de werf van de heeren *van Vlissingen & Co.* eenige herstellingen aan de machine te ondergaan.

— Uit Waalwijk wordt gemeld dat de groote werkzaamheden aan den Baardwijkschen overlaat; het wegnemen der zomerkade en het in goeden staat brengen van den rijsberm, zijn afgeloopen. Het laatste werk heeft dit jaar oneindig meer moeite gekost dan vorige jaren, dewijl het rijswerk door den hevigen waterloop van het vorige wintergetij grootendeels weggespoeld was. Dezer dagen is het een jaar geleden dat alles onderliep en tot den 14 april in dien toestand bleef, toen de gezegde zomerkade met veel moeite door het stroomende water gelegd en het water alzoo genoodzaakt werd naar de Maas langs 's Bosch eenen uitweg te zoeken, als wanneer de correspondentie tusschen de Langstraat en het land van Heusden hersteld werd. Naar men verneemt is de heer *Fischer* voor het naderende getij door Z. M. met het opzigt van den waterstaat aan gezegde kade belast.

— Ll. zaturdag is in de kerk van den H. Jacobus te 's Hertogenbosch op den dag een brutale kerkroof gepleegd. *A. Krieger*, van beroep arbeider, wonende te Ambt-Millen, en *H. Weemeijer*, wonende te Munster, hadden zich in de biechtstoelen schuil gehouden, en daarna hun boos opzet volvoerd, toen eerstgenoemde door de kosteres en de stoelenzetster bij den aanvang der middagdienst in de kerk gevonden, en, na zijne poging tot vlugten, door den schildwacht op het St. Jakobskerkhof werd aangehouden. De waarde van het met openbreken van gesloten kasten ontvreemde, hetwelk echter grootendeels is teruggevonden, wordt berekend aan goud en zilver op *f* 1200 en aan juweelen *f* 2500 à *f* 3000. De zaak is tot nader onderzoek in handen der justitie gesteld.

— Bij het graven van een put te Veldhuizen heeft men in eene soort van ijzeren kistje eene menigte gouden en zilveren Romeinsche munten gevonden.

— Het ijsvermaak heeft reeds een hoogst droevig offer geëischt. In den namiddag van eergisteren waagden zich in Hattem, nabij Kampen, twee jeugdige knapen te roekeloos op het brooze ijs in de Zwijnenkolk aldaar en spoedig zakten zij er door; op het gerucht schoten terstond de grootvader des eenen en de vader van den anderen jongen ter hunner redding toe, doch ook deze vielen eensklaps door het ijs en alle vier vonden hun graf in het water. Groot was de verslagenheid die onder de menigte toeschouwers heerschte. (*A. C.*)

— Ll. vrijdag is te Pekel-A met goed gevolg te water gelaten het schooner kofschip *Udo Frederik*, groot 110 lasten, gebouwd op de werf van den scheepsbouwmeester *F. Drenth*, voor rekening eener reederij onder directie van den heer *H. T. Kranenborg*, en bevaren zullende worden door kapitein *J. J. van der Werf*.

— De waterhoogte te Arnhem was den 10 dezer 0,89 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 10 dezer 5 voet 1 duim Keulsch peil (5 voet 2 duim Rijnlandsch).

— Volgens ontvangen Curaçaosche dagbladen, is Zr. Ms. schoener DE ADDER, kommandant *J. C. Holtzappfel*, den 26 september ll. van Curaçao naar Rio Hache vertrokken, om, zoo noodig, bescherming aan Nederlandsche onderdanen aldaar te verleenen; bij de verkiezing van een nieuwen gouverneur der provincie Rio Hache hebben aldaar eenige ongeregeldheden plaats gehad en er bestond vrees dat het volk zulks zou te baat nemen om buitensporigheden te plegen. Den 29 september ll. kwam Zr. Ms. fregat PRINS ALEXANDER DER NEDERLANDEN, komm. *J. F. E. von Römer*, wederom voor de haven van Curaçao en deed een saluut, hetwelk van de forten Rif en Amsterdam werd beantwoord; na vernomen te hebben dat de gele koorts nog aanwezig was onder het volk van Zr. Ms. oorlogschepen en de laatst uit het Moederland aangekomen manschappen van het garnizoen, stevende deze bodem des middags naar Aruba en ging aan de westpunt van dat eiland ten anker.

— Van eene geachte zijde wordt het volgende extract uit een brief van kapitein *van der Hoeven*, gezagvoerder van het barkschip *van Bosse*, van New-York te Batavia aangekomen, aan de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* medegedeeld: „Van de linie tot op de reede van Batavia deed ik de reis in 52 dagen, hetwelk zeker tot de kortste passages behoort die gemaakt worden. Ik koester geen twijfel of deze voorspoedige reis heb ik voornamelijk te danken aan het zoo goed mogelijk volgen der nieuwe routen, ons door de zeil- en windkaarten van *Maury* aangewezen."

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 11 December.

OVERLEDEN: A. Stenstra, jd., 33 j. — T. van Aalst, z., 3 m. — P. Verschoor, z., 2 j. — C Koopmans, d., 1 j. — H. Bal, d., 2 j. — G. van Berkel, z., 1 j. — M. C. Hagers, d., 8 m. — A. L. Verhagen, man van J. J. de Vries, 43 j. — J. van Trommel, z., 4 m. — G. Bomer, d., 2 j. — P. van Driel, vrouw van R. Boodt, 52 j. — J. A. J. van der Graaf, d., 1 j. — A. van Wingerden, d., 4 m.

BEVALLEN: E. Smits, geb. van Slijk, levenl. z. — W. le Noble, geb. de Jong, levenl. z. — E. Kops, geb. Schouten, z. — G. Schenk, geb. Klein Hesseling, z. — M. A. E. Mostertman, geb. Leurs, z. — G. Massa, geb. van Brugge, d. — A. J. de Kuyser, geb. Woudenberg, d. — H. G. Ledeboer, geb. van Oordt, 2 d. — H. A. M. van Ballegooy, geb. Goris, z. — J. Gerritsen, geb. Kromjong, z. — M. de Jong, geb. van Hemert, z. — J. Berman, geb. Haagman, d. — A. van Breugel, geb. Bahnert, 2 d. — M. den Heldt, geb. van Oosterhout, d. — H. Blom, geb. Been, z. — E. Baan, geb. Roomer, d. — J. H. Prins, geb. Leijerdorp, d. — M. van der Hoeven, geb. Hessing, d. — W. Zappey, geb. van den Toorn, z. — M. Venema, geb. van der Valk, z. — P. Ram, geb. Mulder, d.

Ingezonden Stukken.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 5 dezer heeft de heer *Sander* opgemerkt, dat in sommige Plattelands-Gemeenten bij welgezinde Burgers klagten waren aangeheven, wegens *opdrijving* der belastingen, en hij schreef zulks toe aan eene voortdurende afwisseling van Controleurs in het district dat hij op het oog had, dewijl deze er op uit waren om zich bij hunne superieuren aangenaam te maken, met het uitzigt op spoediger vooruitgang.

Schrijver dezes heeft de overtuiging dat de heer *Sander*, ten opzigte van dat district, niet goed is ingelicht. — Er worden in hetzelve geene pogingen aangewend om de belastingen *op te drijven*, maar wel om onregelmatigheden te herstellen en de belastingschuldigen te doen betalen, wat de wet van hen vordert. — Heeft ooit een Controleur met meer regt dat doel trachten te bereiken, het was de Controleur in het district door den heer *Sander* bedoeld. — Het is hinderlijk de dwaasheden na te gaan, door de Schatters voor de personele belasting in dat district begaan. — Zijn twee onder *één* dak volgens de wet afgezonderde, maar in alle deelen gelijke percelen aan hunne schatting onderworpen, het eene schatten zij in ⅓ en het andere in ⅔ remissie, al naar dat de zindelijkheid van de bewoners of andere grilzieke opmerkingen hen al of niet gunstig stemt. — Hier schatten zij een Schoenmaker en een Schipper op *f* 35 huurwaarde, ofschoon de laatste een net en met meer dan *ééne* kamer voorzien huis, en de eerste eene arbeiderswoning met *ééne* kamer en een voorhuis bewoont. — Dáár schatten zij eene woning, waarin *f* 225 huur verwoond wordt, op *f* 120. — Nu eens worden de meubelen van eenen Notaris op niet meer dan *f* 800 waarde geschat, ofschoon zijne bedden, linnens en zijn zilver alléén zooveel waarde bezitten; dan eens tellen zij in eene woning slechts *vier* haardsteden en *negentien* deuren en vensters, welke zij zelve, zonder dat er eenige verandering heeft plaats gehad, een' jaar bevorens op *vijf* haardsteden en *vier en twintig* deuren en vensters hadden geteld. — In de daad deze bevinding, in den omtrek van slechts 5 dorpen van het door den heer *Sander* bedoelde district opgedaan, geeft immers de volledige overtuiging, dat ieder Controleur, die maar eenigzins begrip had van het standpunt waarop hij geplaatst was, door al de hem ten dienste staande middelen, zulk eenen staat van zaken moest trachten te veranderen.

Dat nu de Controleur van het bedoelde district van zijne bedoeling, om de begane onregelmatigheden te herstellen, ook niet uitsloot de poging om eenige percelen in de huurwaarde te verhoogen, lag in den aard der zaak en werd zelfs gebiedend gevorderd. — Als een Burgemeester van een met een aantal ruime kamers voorzien huis *f* 90 huurwaarde betaalt, en in diezelfde Gemeente komen Winkeliers en Logementhouders voor, die naar billijkheid tegen *f* 90 en *f* 100 huurwaarde zijn aangeslagen, is het dan *opdrijving* wanneer men eerstgenoemden uitnoodigt om zijne aangifte te verhoogen? — Als Boerenhofsteden, in den druk der tijden van 1833 geschat, op *f* 55. 80 staan, en Winkeliers en andere neringdoende Lieden, hooger voor huurwaarde zijn aangeslagen, is het dan *opdrijving*, wanneer men eerstgenoemden tracht te verhoogen? Neen dat is het niet, en ofschoon het zeer natuurlijk is, dat men niet gaarne eene verhooging ondergaat, zoo onderwerpt de zaakkundige Burger zich pligtmatig aan de Wet, omdat hij weet dat de grondslag waarop men werkt regtvaardig is.

Ook voor de patenten heeft in het bedoelde district geene opdrijving plaats. — Dat men door de Logementhouders hunne kamers heeft doen aangeven, zoo als de Wet die vraagt, is geene *opdrijving*; dat men eenige bedrijven, welke door vroegere veronachtzaming waren misgeloopen, heeft aangeslagen, dat is geene *opdrijving*, en dat men geverbaliseerd heeft dáár waar men overtreding ontdekte, zal wel nimmer door eenig onpartijdig Burger als poging tot het *opdrijven* der belastingen worden aangezien.

Voor zoo veel de accijnsen betreft, zou in het bedoeld district alleen bij het middel *Geslagt* sprake kunnen zijn van *opdrijving*, maar ook bij dat middel heeft zulks geen plaats. Bij velen bestaat te dien opzigte in dit district eene dwaling, men doet daar nog al eens klinken, dat immers het Rijk, vooral voor Vleeschhouwers, den uitersten penning niet vraagt enz.; maar van al die uitzonderingen spreekt de *Wet* niet, — de *Wet* vraagt de *waarde* van het vee, en den ambtenaar, die de *waarde* van het vee vordert, kan en mag niet worden toegedicht dat hij *opdrijft*.

De Schrijver heeft vermeend deze regels niet aan het Publiek te moeten onthouden. — Het heeft hem leed gedaan, dat een werkzaam, door en door braaf Ambtenaar, werd gegriefd en miskend, en hij twijfelt er geen oogenblik aan, of de niet minder door en door brave Heer *Sander* zal, na het lezen van deze regels, de overtuiging erlangen, dat niet alle mededeelingen de proef van een onpartijdig onderzoek kunnen doorstaan. * * *

Zeetijdingen.

Nederland.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Erasmus*, H. F. Scharper, naar Batavia; *Odilia Maria*, A. M. Prins, n. Napels; *Hendrik Gijsbert*, K. Noorduin, naar Rouaan; *Cygnet*, J. Johnston, en *Glasgow*, A. M'Culloch, beiden naar Glasgow; *Sibyl*, Nuttall, *Orient*, Emmerson, en *Swan*, Hossack, alle drie naar Newcastle.

HELLEVOETSLUIS 11 december. Gearriveerd *Balmoral* (st.) van Leith; *Maria Magdalena*, van der Veen, van Tjilatjap; *Riga*, de Wit, van Kaap Haïti; *Mississippi*, Allen, van Baltimore (per *Kinderdijk*); *Mose*, Romano, en *Jacomina*, Potjer, beiden van Marseille; *Antoinette*, Christoffers, *Margaretha*, Kwint, en *Orion*, Roelfsema, alle drie van Stockholm, en *Irene*, Anthonissen, v. Mem. — Vertrokken *Jacoba*, Schultz, naar Newcastle; *Visscherij en Handel*, van der Borden, naar Gibraltar, en *Admiraal Ver-Huell* (st.) naar Havre. — Nog op de reede twee kofschepen en eene Engelsche brik, de namen nog onbekend; de wind Z. W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Lelean*, Lelean, naar Liverpool; *Fenna Catharina*, Zimmermann, naar Londen, en *City of Rotterdam*, Branch, naar Newcastle.

BRIELLE 11 december. Gearriveerd *Three Brothers*, Hopkins, van Rochester. — Vertrokken *One*, Farrow, naar Newcastle, en *Alert* (st.) naar Hull; de wind Z. Z. W. — Z. W. ten Z.

MAASSLUIS 11 december. (Z. W.) Niets gepasseerd.

BROUWERSHAVEN 11 dec. (W.) Binnengekomen *Gerardina Klasina*, Goosens, van Koningsbergen n. Antwerpen, als bijlegger. — Vertrokken *Jacob Cats*, van der Windt, naar Dordrecht.

AMSTERDAM 10 december. Het schip *Constantia & Elizabeth*, wijlen kapit. A. J. Schoonenbosch, van Akyab naar Falmouth, is volgens brief van den eersten stuurman in dato Tafelbaai (Kaap de Goede Hoop) 5 october, aldaar met gebroken roer binnengeloopen, na aanhoudend stormweder te hebben doorgestaan; een gedeelte der lading moest gelost worden. De kapitein en de bemanning waren aldaar ziek gearriveerd en in het hospitaal opgenomen, alwaar de kapitein overleden was.

TEXEL 10 dec. (Z. O.—O. Z. O.) Nog gearriveerd *Harlingen* (st.) van Londen, en *Drie Gebroeders*, van der Wijk, van Sunderland. — Heden vertrokken *Sara Johanna*, ten Boekel, naar Batavia; *Jan Visser*, Driest, en *Noord-Holland*, Fijn, beiden naar Suriname; *Maryland*, Helmers, en *Gustav*, van Santen, beiden naar Baltimore; *Petersburg Packet*, Teensma, naar Livorno; *Greenwell Dobinson*, Duncan, n. Sunderland, en *Harmonie*, Dietrichsen, naar Christiania.

TEXEL 11 dec. Binnengekomen *Gouverneur-Generaal Rochussen*, C. la Seur, van Batavia; *Aldina Anna Susanna*, B. W. Schenk, van Suriname; *Commodore*, van Tchesmé; *Welmoed*, Olberding, v. Sicilië; *Oscar*, Ditlers, van Archangel; *Jonge Brechtus*, Konter, van Koningsbergen; *Hendrika Hillechina*, Kuiper, van Memel, en *Postillon*, van de Poll, van Gothenburg.

VLIE 9 december. (Z. O.—W.) Gearriveerd *Jonkvrouw Maria*, Menses, van Wisbeach. — Vertrokken niets.

VLISSINGEN 9 december. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen *Nabob*, Horner, van Callao, en *Bonheur*, Pommer, van Villanova. — Vertrokken *Koophandel*, Stocker, naar Rio-Janeiro; *Diana*, Whitton, naar Monte-Video en Buenos-Ayres; *A. B. Kimball*, David, naar New-Orleans, en *Phoenix*, Kuiper, naar Liverpool. — De Mecklenburger brik *Hans & Christine*, kapit. Ohlsen, van Ibraïla, lost alhier de lading. — Een loods is afgegeven aan boord van het Ned. schip *Heerenveen*, kapit. Prins, v. Galatz.

VLISSINGEN 10 december. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen *Cleopatra*, Smellie, van Akyab; *Elise & Louise*, Popp, en *Charles Rogier*, Muller, beiden van Rio-Janeiro; *E. A. Souillard*, Thomas, en *Louis*, Cordier, beiden van Callao, en *Itaca*, Connor, van Santa Cruz de Cuba; — op order *von Rostorf Rosenhagen*, Korff, van Galatz.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te LIVORNO 3 dec. *Aurora*, Vaalman, van Amsterdam. — Te SANTANDER vóór 3 dec. *Empresa*, de Ribas, van Rotterdam.

Te BORDEAUX 6 dec. *Anke Berg*, Wieringa, van Stockholm. — Te HAMBURG 8 dec. *Frau Peta*, Huisman, van Rotterdam. Te GLUCKSTADT 7 dec. *Hillechina Catharina*, Mool, van Bayonne, en *Elisabeth*, Brouwer, van Bordeaux. Te CUXHAVEN 8 december *Zwanette*, Jonker, van Sevilla. — Te BREMERHAVEN 7 december *Emkiena*, Loots, van Texel. — Te SWINEMUNDE 5 december *Drie Gezusters*, van der Meulen, van Skjelskiör.

Vertrokken:

Van MONTEVIDEO 21 oct. *Lucipara's*, Kloppenburg, naar Batavia. — Van DUINKERKEN 9 dec. *Johanna Elizabeth*, Bakker, naar Amsterdam.

Van NANTES 4 dec. *Gebroeders Zelling*, Hochland, n. Londen. — Van HAVRE 3 dec. *Jansje*, Pik, naar Leith. — Van DANTZIG 4 dec. *Elisabeth*, Nepperus, naar Nantes, en *Ettina*, de Jonge, n. Rochefort. — Van STOCKHOLM (uitgeklaard) 30 nov. *Annegina*, Blouw, n. de Noordzee. — Van GOTHENBURG 1 dec. *Amsterdam Packet*, Thiis, naar Holland.

UITGEKLAARD: Van NEW-ORLEANS 13 nov. *Rajah*, Cobb, naar Amsterdam (met 2022 b. katoen en 1000 duigen).

NYBORG gepasseerd 3 dec. *Jacoba Gesina*, Schuur, van Kjerteminde naar Bremen.

Engeland.

Te LONDEN gearriveerd 10 december *Jantina*, de Vries, van Amsterdam; — uitgeklaard 8 dito *Annegina*, de Jonge, n. Genua, en *Jufvrouw Hillegonda*, Giezen, n. Amsterdam. Te DEAL 4 dec. *George*, de Groot, van Dublin; 9 dito *Eliza Thornton*, Maxwell, van Batavia. Te HARWICH 7 dec. *Vriesland*, Boontje, en *Twee Zusters*, de Groot, beiden v. Workum n. Londen. Van IPSWICH vertrokken 8 dec. *Fennechina Catharina*, Pomper, naar Schiedam. Te HULL gearriveerd 7 december *Hermanna*, Veling, van Sevilla. Te SUNDERLAND 8 december *Caroline*, Hunter, van het Nieuwe Diep. Te SHIELDS 8 decemb. *Gouverneur Baron van Zuylen van Nyevelt*, de Jong, van Harlingen, *Neptunus*, Ringeling, *Anthonia Francina*, Gust, en *Stad Haarlem*, Wiersma, alle drie van Amst. Van NEWCASTLE uitgeklaard 7 dec. *Eliza*, Wiersma, n. Charleston.

Te PENZANCE binnengeloopen 6 dec. *Henry*, v. Rotterdam. — Te DOUVRES 8 dec. *Don Antonio*, Petersen, van Nickerie naar Sannesund. — Te DEAL 9 dec. *Conqueror*, Dale, v. Alexandrië (E.) n. Amsterdam; gepasseerd 8 dito *Courier*, Jongebloed, van Londen naar Konstantinopel, en *Laura & Adèle*, Donema, van Amsterdam naar Batavia.

Het schip *Otto*, kapit. W. Rotgans, van Rangoon te FALMOUTH binnen, is den 8 dec. op bekomen order naar Antwerpen gezeild.

Het schip *Decima*, kapit. Meijer, van Amsterdam n. Oud-Calabar, te PLYMOUTH binnen, heeft den 9 dec. de reis voortgezet.

Gepraaid:

Den 1 october, op 19 gr. ZB. en 23 gr. WL., *Jan Pieterszoon Koen*, J. Verloop, van Rotterdam naar Batavia.

Den 2 october, op 2 gr. NB. en 22 gr. WL., *Hendrina*, van Amsterdam naar Batavia.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BERGEN, Arend, J. J. Buiten: 4611 w. Stokvisch en 77 t. Traan, P. van Rossem, en 50 dito dito, Order.

Amsterdam.

SOERABAIJA, Charlotte, Lindstrom: 1278 kr. en 1500 z. Suiker, Bunge en Co.; 1395 p. Tabak, Hope en Co.; 264 b. Koffij, Gebr. Nottebohm, en 1858 boss. Bindrotting, Order.

MARACAIBO, Antilope, Gnodde: 244 b. Cederhout en 100 b. Koffij, W. I. M.

LIVORNO, Johannes Hermannes, Wijgers: 302 vs. en 189 z. Koopm., F. Meerwein en Zn.; 20 v. Potasch en 3 b. Wol, Goll en Co.; 50 b. Jeneverbessen, van Voorst en Andriessen; 100 b. dito, J. Ruth; 50 k. Sukade en 6 v. Honig, J. C. H. Wurfbain; 200 b. Jeneverbessen, van Halmael en Co.; 10 k. Sukade, T. van der Werf; 80 b. Komijn, van Beek en Jurjans, 100 b. Jeneverbessen, J. C. Brandt en Zn.; 20 v. Potasch, Lenersan en Co.; 2 k. Drop, 2 k. Olie en 2 k. Sukade, S. A. le Vino en Co.; 848 st. Marmeren Vloersteenen, J. D. J. Teixeira de Mattos en Zn.; 549 st. dito en 2 bl. Marmer, T. Wegewijs; 6 p. en 4 v. Olie, 9 blokk. Marmer, 20 k. Sukade, 500 b. Jeneverbessen, 34 v. Potasch en 624 Marmeren Vloersteenen, Order.

LONDEN, Antje en Jansje, Krol: 2500 b. Rijst, van Beek en Jurjans.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA, SAMARANG en **SOERABAIJA**, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw, extra op de zeilage gebouwd, gekoperd Nederl. Barkschip *Twee Cornelissen*, kapitein *J. C. Kreije*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip *Kaap Hoorn*, Kapitein *W. C. Kuyk.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

BELFAST, het Nederl. Kofschip *Catharina Jantina*, kapitein *H. J. Potjer.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

GOTHENBURG, het Zweedsch Schoenerschip *Anna Sophia*, kapit. *O. B. Juncker.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

KAAP DE GOEDE HOOP, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend gekoperd Nederlandsch Brikschip *Jan van Galen*, kapit. *P. H. de Boer.* Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

KONSTANTINOPEL, het snelzeilend Nederlandsch Schoenerschip *Augusta*, kapit. *H. B. Rabe.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

LIVORNO, het Nederlandsch Schooner-Galjootschip *Libra*, kapitein *S. G. Oostra.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

NEW-YORK, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd driemast Klipper-Schoenerschip *Vrede*, kapit. *P. van Rhijn.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Wambersie en Crooswijck.*

Beursberigten.

***MADRID* den 10 December.**

Spanje 1½ pc. 20. 85; dito 3 pc. 34. 65.

***PARIJS* den 11 December.**

Frankrijk 3 pc. 64. 80: dito 4½ pc. 91.

***LONDEN* den 11 December.**

De 3 pc. Geconsolideerden 89⅞ a ¼. Rusland 5 pc. 89; idem 4½ pc. 86. Spanje 1½ pc. 20⅝ a ⅞; dito Buitenl. 3 pc. 39½ a ⅞; dito Cert. 4⅝ a ⅞; dito Passive 7¼ a ½. Mexico 3 pc. 19⅞ a 20. Peru 4½ pc. 75; dito Uitgest. 57½. Ecuador 5½ a ¾; dito nieuwe 15¾; Lands Warrants 3½. Grenada 3 pc. 6½ a 7. Holland 4 pc. 93½; dito 2½ pc. 63½.

***ANTWERPEN* den 11 December.**

Belgie 2½ pc. 53½. Spanje 1½ pc. 19⅞; dito Binnenl. 3 pc. 33$\frac{5}{16}$ g. Metall. 5 pc. 66½. — De koersen zijn zonder beduidende verandering en de handel lusteloos.

***AMSTERDAM* den 10 December.**

				Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL.,	Werkelijke Schuld.....	2½	pCt.	62½	62$\frac{9}{16}$	62½
»	dito dito	3	»	73¾		
»	dito dito	4	»	92¾	92$\frac{13}{16}$	92$\frac{13}{16}$
»	Amort.-Syndicaat.....	3½	»	89½		
»	Handel-Maatschappij ..	4½	»			
»	O. I. Leening.........	4	»			
»	Leen. Holl.-Spoorweg					
»	N. Rijn- dito *f* 1200 ..	4½	pCt.			
»	Maatsch. v. Weldadigh.	4	»	76½		
FRANKR.,	Certificaten............	4½	»			
RUSLAND,	Obl. bij *Hope & Co.*...	5	»	101½		
»	dito dito 1828/29	5	»			
»	Cert. dito 1831/33	6	»			
»	dito dito 1840...	4	»	74½	74⅝	74⅝
»	dito bij *Stieglitz*......	4	»	74		
»	dito » dito Nieuwe	4	»			
»	dito » dito dito	5	»	79½	79½	
»	dito Adm. te Hamburg	5	»			
»	Certific. van Assign. ..	6	»	56		
»	Inschr. dito	6	»			
POLEN,	Aand. 1836, *fl.* 500....	....	*f*	142½	143	
»	Obligatien.............	4	pCt.			
SPANJE,	Buitenlandsche.........	1½	»	20	20$\frac{1}{16}$	20$\frac{1}{16}$
»	dito	3	»			
»	Binnenl. a *f* 6000.......	3	»	33½	33$\frac{9}{16}$	33½
»	Amortisable Schuld ...	....		7½	7$\frac{9}{16}$	7½
»	Bewijsen van Coupons..	....		4⅝	4¾	4$\frac{11}{16}$
OOSTENR.,	Obl. bij *Goll & Co.* ...	5	»			
»	dito dito ...	4	»			
»	dito Metall. Oude.....	5	»	63⅝	63¾	63⅝
»	dito Nieuwe bet. te Amst.	5	»	73½	73¾	73$\frac{11}{16}$
»	dito Nation. Metalliek	5	»	66⅞	67⅛	67
»	dito Metall............	2½	»	32⅝	32⅝	
»	Weener Aand. fl. 250..	4	*f*	273½		
BELGIE,	Certificaten............	2½	pCt.			
»	dito bij *Rothschild*	2½	»	50		
PORTUG.,	Oblig.	3	»	40$\frac{5}{16}$	40⅜	40$\frac{5}{16}$
»	dito Uitgest...........		»			
VENEZ.,	Obl. £ 100............	4½	»			
»	Uitgest.	1½	»			
GRENADA,	Oblig..................	3	»	19$\frac{5}{16}$		
»	Uitgestelde	....		6⅛		
MEXICO,	Oblig..................	3	»	18⅜	18½	
»	dito, Onbepaalde.....	3	»			

Pruiss. Aand., 3½ pc., *f* 194½. Griekenland, Oblig. Geldl., 1825, 5 pc., 2½. Brazilie 1824, £ 100, 5 pc., 98. Peru, Geldl. 1854, 4½ pc., 74. Ecuador 3½ a 3$\frac{9}{16}$; id. Coupons 45, ½ c. Amerik. Bank-Actien 1$\frac{1}{16}$ a 1⅛. Louisina, 5 pc., 99½.

Beleening 4 pct. Prolongatie 4 pct. Disconto 4 pc.

Hollandsche fondsen waren heden bij geringen handel bijna onveranderd; ook in vreemde fondsen was geen merkbare variatie, alleen waren Russische, op het gerucht van eene nieuwe leening, tot veel verlaagde koersen aangeboden. Spaansche waren, bij eenigen handel tot verminderde prijzen, op lager afkomende koersen van Parijs verkrijgbaar.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland 2½ pc. 62$\frac{9}{16}$. Spanje 1½ pc. 20$\frac{1}{16}$; dito Binnenl. 3 pc. 33½. Oostenrijk Metalliek 5 pc. 63⅝.

***ROTTERDAM* den 11 December.**

Nederlanden, Werkel. Schuld, 2½ pc., 62½: idem, 4 pc., 92¾. Spanje, Oblig. Nieuwe 3 pc. nu 1½ pc., 20½ l. k., 20$\frac{1}{16}$ h. k., 20$\frac{1}{16}$ gebl. k.; Binnenl. a 6/m., 3 pc., 33$\frac{7}{16}$; Cert. van Coup. 4⅝; Amort. Schuld 7⅜. Rusland, Certific. bij *Baring*, 4½ pc., 87⅞; idem bij *Stieglitz en Co.*, 5 pc., 80½ l. k., 80⅝ h. k., 80½ gebl. k. Oostenrijk, Metalliek, 5 pc., 63⅝ l. k., 63⅞ h. k., 63⅞ gebl. k.; idem, 2½ pc., 32⅝ l. k., 32⅝ h. k., 32⅝ gebl. k.; Nieuwe Rente te Amsterdam, 5 pc., 73$\frac{11}{16}$ l. k., 73¾ h. k., 73$\frac{11}{16}$ gebl. k.; id. Nation., 5 pc., 67⅛.

Onze Beurs opende heden in eene willige stemming en werden voor de meeste fondsen betere prijzen bedongen; later echter verflaauwde de markt en bleven vooral Russische fondsen zeer aangeboden.

Wisselkoersen.

***AMSTERDAM* den 11 December.**

Hamburg	2 maanden	35	geld.	Lissabon..	3 maanden	41½	geld.
idem	zigt........	35½	»	Porto.....	3 ———	41½	»
Londen..	2 maanden	11.70	»	Petersb...	2 ———	166½	»
idem	zigt........	11.85	pap.				

***ROTTERDAM* den 11 December.**

Hamburg 2 maanden *f* 11. 67½, kort *f* 11. 80.

Marktberigten.

***ROTTERDAM* den 11 December.**

GRANEN. Tarwe: 160, 161 ℔ Hoogl. Kl. *f* 580, *f* 585; 161 ℔ dito *f* 590.

BOTER. 1ste kwal. *f* 51 a *f* 52; 2de dito *f* 48 a *f* 49.

***SCHIEDAM* den 11 December.**

GRANEN. Verkocht: Rogge, 145 ℔ gedr. Deensche *f* 396 6/w. Gerst: 133 ℔ Engelsche *f* 290 cont.

MOUTWIJN....... per Ned. Vat zonder Fust	*f* 21. —	zonder
JENEVER......... » » » »	» - 26. 50	de
AMST. PROEF... » » » »	» - 27. 75	belasting.

***AMSTERDAM* den 11 December.**

KOOLZAAD. Heden is op 9 v. Olie in April a £ 105½ gedaan.

Handelsberigten.

***LONDEN* den 10 December.**

KOFFIJ. Native met goeden omgang en ferm op vorige prijzen, doch weinig aangeboden. Plantatien mede gezocht tot volle prijzen. — SUIKER flaauw, en zoo vreemde als koloniale soorten lager te noteren. De aanleveringen verminderen en de aanvoer is onbelangrijk. — KATOEN geniet vrij goede vraag tot vaste prijzen. — HOPPE. Voor mooije kwal. is de markt zeer ferm, doch voor mindere soorten kalm. — TALK met neiging tot rijzen; men noteert St. Petersb. Y. C. in loop op 67/. De voorraad bedraagt 18,000 v. tegen 24,597 v. op gelijk tijdstip in het vorige jaar.

GRAANMARKT. Van Engelsche Tarwe was de markt heden goed voorzien en bij geringen kooplust is de prijs 4/ achteruitgegaan. Vreemde dito is bij matigen voorraad en weinig vraag mede 1/ a 2/ per quarter lager te noteren. Meel tot lagere prijzen meer aangeboden; Norfolk is op 58/ per zak genoteerd en in loco betaalde men 2/ beneden de prijzen van maandag ll. Gerst om te brouwen bedingt nagenoeg volle prijzen, doch ord. kwal. zijn 1/ a 2/ gedaald. Haver levendig en mooije soorten vast, doch mindere 1/ a 2/ gedaald. Lijn- en Raapzaad onveranderd.

***LIVERPOOL* den 10 December.**

KATOEN. De markt sloot de vorige week fermer en de verkoopen van zaturdag ll. bedroegen 12000 b., waarvan 1000 b. Amer. voor uitvoer. Heden vonden 12000 b., waaronder 3000 b. Suratte, tot ferme prijzen nemers.

***ANTWERPEN* den 11 December.**

KOFFIJ. Men noteert heden de verkoopen van eenige 100den b. St. Domingo. — SUIKER voortdurend kalm. — Van RIJST werden 800 z. gepeld en 200 z. gebroken Arracan omgezet. — VRUCHTEN. Heden zijn 30 cer. zoete Barbarijsche Amandelen tot fl. 37 Entr. afgedaan. — Van ZWAVEL vonden 15,000 k. ruwe en 5000 k. gezuiverde nemers. — GRANEN. Voor Rhijnsche Tarwe is fl. 21½ a 21¾ pr. 80 k.° naar kwaliteit betaald. Rogge vast op fl. 14¾ voor disp. en zeilende Amerikaansche, voor disp. Engelsche Rogge is dezelfde prijs geboden.

***BORDEAUX* den 8 December.**

STERKE DRANKEN. Men noteert Armagnac op fr. 150 en Tafia op fr. 90 a 100. De 3/6 Languedoc wordt ferm op fr. 155 voor disponibele gehouden.

***NEW-YORK* den 28 November.**

(Per *Pacific.*)

KATOEN. De berigten pr. *Canada* en pr. *Pacific* hebben niet den minsten invloed op onze markt uitgeoefend; de prijzen zijn slechts ⅛ c. gerezen en de verkoopen dezer week bedragen 6000 b. Men sloot kalm op de volgende notering:

	Upland.	Florida.	Mobile.	New-Orleans en Texas.
Ordinary..............	8⅜	8⅜	8⅞	8⅜
Middling..............	9⅜	9⅜	9⅞	10
Midd. fair............	10⅜	10⅜	10⅜	—
Fair	10⅜	—	—	—

De uitvoer bedraagt 2934 b., waarvan 1084 b. voor Liverpool, 1393 b. voor Havre en 457 voor Hamburg. De oogst staat zeer gunstig en wordt op 3½ a 3¾ millioen balen geschat.

Advertentien.

Heden beviel van eene DOCHTER J. A. VAN HEEL, Echtgenoot van

Rotterdam H. HOOGEWERFF.

11 *December* 1855.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed, in den ouderdom van ruim 66 jaren, op het alleronverwachtst, mijn geliefde Echtgenoot CORNELIS VAN DER LINDEN, na eene allergelukkigste Echtvereeniging van 22 jaren, diep betreurd door mij, zijne Kinderen en Behuwdkinderen.

Hekelingen B. SCHOUWENBURG,

6 *December* 1855. Wed. C. VAN DER LINDEN.

Heden overleed mijn hartelijk geliefde Zoon WILLEM, in den ouderdom van omtrent 19 jaren, diep betreurd door alle zijne Betrekkingen,

Rotterdam H. A. VAN OVERZEE.

10 *December* 1855.

*** **DERDE LEESVERGADERING** bij het Departement **Rotterdam** der MAATSCHAPPIJ ***tot Nut van 't Algemeen***, op HEDEN den 12 December 1855, des avonds ten 7 ure, in het Gebouw des Departements.

Uit hoofde de Wel Eerw. Zeer Gel. Heer [illegible] van Zaltbommel verbinderd is zijne Spreekbeurt te vervullen, zal die beurt vervuld worden door den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. **L. J. H. BOUMAN.**

In naam van het Bestuur,

G. VAN REYN, *Lid en Secretaris.*

Een eerlijk en fatsoenlijk Man heeft geene verontschuldiging in Couranten noodig.

N. B. Bovenstaande Advertentie is op 6 December aan de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* toegezonden, doch **niet geplaatst.**

*** Al degenen die iets verschuldigd zijn aan of te vorderen hebben van wijlen den Heer **PIETER KIKKERT**, (in tachtigjarigen ouderdom overleden te Vlaardingen, den 27 November 1855,) worden verzocht daarvan betaling of opgave te doen aan *HENDRIK KIKKERT* te Vlaardingen, vóór den 20 December 1855.

(VERTAALD UIT HET ENGELSCH.)

BEKENDMAKING. — In eene Rechtzaak van Multiplepoinding en Ontlasting, thans in het Gerechtshof van Session in Schotland bestaande, voor den Hoog Welgeboren Lord ***Neaves*** (de Heer ***Beveridge***, Klerk), op aanhouding van den Wel Geboren Heere **THOMAS DUNLOP DOUGLAS VAN DUNLOP**, *Bankier en Koopman* in Glasgow, de eenigste overlevende Executeur onder het Testament van ***ALLAN BOGLE***, *Koopman*, in Glasgow overleden, gedagtekend 17den December 1809 en geregistreerd in de boeken van het Gerechtshof des Opperschouts van Lanarkshire in Glasgow op den 8ten September 1818, wezenlijke Opheffer, contra den Welgeboren Heere JAMES GRAHAM TURNER, zijne woonplaats hebbende te Llwijndern in het graafschap Montgomerey, en anderen, wegens de uitdeeling tusschen de partijen daartoe gerechtigd van den **Boedel** en **Effecten** van den gemelden ***Allan Bogle***, overleden en voor de ontlasting en ontslag van den gemelden THOMAS DUNLOP DOUGLAS van zijne plichten als Executeur onder het gezegde Testament van den gemelden ***Allan Bogle***; — Lord ***Neaves*** heeft op den 20ten dag van November 1855 de volgende interlocutor of order uitgesproken: „ 20ten Nov.br 1855 — „ De Lord Ordinary „ in overweging genomen hebbende de minuten van „ THOMAS DUNLOP DOUGLAS, de wezenlijke Opheffer van dit Rechtsgeding van Multiplepoinding en „ Ontlasting, verordineert dat hij van het bestaan van „ deze Rechtzaak kennis geeft aan **MICHAEL SCOTT** „ **BOGLE**, de oudste Zoon van ***Allan Bogle***, „ *Koopman*, in Glasgow overleden, wiens Boedel de „ fondsen in medio uitmaakt en insgelijks aan eenig „ Partij of Partijen die van rechts wegen den gemelden „ **Michael Scott Bogle** voorstellen, en dat hetzelfde „ geschiede door middel van Advertentien, tot drie verscheidene reizen in elke van de volgende Couranten, „ te weten: de *North British Advertiser*, te Edinburgh, „ de *Times* Courant te Londen, de *New-York Daily* „ *Tribune*, de *Boston Daily Bee*, de *Calcutta Englishman*, „ de *Bombay Courier*, de *Ceylon Observer* en de *Rotterdamsche Courant*; ten einde dat, wanneer zoo beraden „ zijnde, de gemelde **Michael Scott Bogle**, of eenig „ Partij of Partijen die hem van rechts wegen voorstellen, zich als Partijen in deze Rechtzaak kunnen „ aanmelden en zulks tegen den 22ten dag van Mey „ toekomend 1856: Verordineert dat de aanmatigingen „ en eischen, alreeds ingegeven binnen eene maand van „ deze dagteekening zullen vereffend worden.

(*get.*) CHARLES NEAVES."

Uit gehoorzaamheid aan dewelke Interlocutor of order, het bestaan van de gemelde Rechtzaak van Multiplepoinding en Ontlasting voor den Lord ***Neaves*** in het Gerechtshof van Session in Schotland, wordt hierdoor aan de gemelde **Michael Scott Bogle**, en eenige Partij of Partijen die hem van rechts wegen voorstellen, bekend gemaakt, en dezelve worden hierdoor gevorderd, wanneer zoo beraden zijnde, zich als Partijen in deze Rechtzaak aantemelden, en zulks tegen den 22ten dag van Mey 1856.

(*get.*) CHRIS. A. DOUGLAS *W. S.*, *Agent*.

22 Young Straat Edinburgh 23d Nov.br 1855.

NB. **Michael Scott Bogle** is naar Rotterdam of eenige andere Haven in Holland in den jare 1823 vertrokken, waar van daan hij zeilde, zoo als het geloofd wordt, naar de Oost-Indien, en sedert dien is door zijne Vrienden in dit Land niets van hem gehoord. — Iemand, die ten aanzien van den Heere **Bogle** na den jare 1823 onderrechting verleenen kan, wordt verzocht de bijzonderheden daarvan mede te deelen aan den Heere DOUGLAS *W. S.* 22 Youngstraat te Edinburgh.

*** Het **HUIS**, **BOVENHUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Hoogstraat, wijk 10, n.° 58, te Rotterdam, hetwelk op ll. Woensdag, door de Notarissen *SANDER & PAATS* en *DALEN & LAMBERT*, in het Lokaal voor Publieke Verkoopingen is geveild, zal op HEDEN den 12 December 1855, des namiddags ten vier ure, door gemelde Notarissen worden *Afgeslagen*. *Omtrent welk Perceel wordt opgemerkt, dat hetgeen door de Pui van het ten oosten belendende Pand, ten nadeele van hetzelve, is ingenomen, alléén is geschied bij* ***gedoogen.***

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

hebben weder gezegepraald over elk ander Geneesmiddel.

EEN BELANGWEKKEND GEVAL!!!

Mejufvrouw AMELIA WINTER, te Luik woonachtig, oud 17 jaren, was veel en dikwijls onderhevig aan zware Hoofdpijnen, beving der Ledematen, verstijving aan het geheele Ligchaam en andere kenteekenen van ongesteldheid, die de Ouders buitengewoon verontrustten, te meer daar de aard en naam der ziekte niet zeker bekend waren; de gevoelens daarover waren dan ook zeer verschillend. Nu drie maanden geleden begon de Moeder hare toevlugt tot de **Pillen** van ***Holloway*** te nemen, welke spoedig de zaak deden veranderen, want in zes weken tijds genoot de Jongejufvrouw de beste gezondheid, nadat alle andere middelen te vergeefs waren gebruikt. Deze **Pillen** zijn een uitmuntend middel voor jonge Meisjes op zekeren leeftijd.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **J. M. VAN RENESSE**, Depôthouder te **'s Gravenhage**; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te **'s Hertogenbosch**; alsmede in *Holloway's Etablissement* te **Londen**, 244, Strand, en te **New-York**, 80, Maiden-Lane.

DOOR HET VERMEERDERD DEBIET ZIJN DE OP NIEUW VERMINDERDE PRIJZEN NU DE VOLGENDE:

DOOSJES PILLEN van *f* 0. 80, *f* 1. 85, *f* 3. 00, *f* 6. 75, *f* 13. 50, *f* 20. 50.

POTJES ZALF.... „ - 0. 80, - 1. 85, - 3. 00, - 7. 05, - 13. 85, - 20. 95.

VERKOOPING VAN BOEKEN,

in verschillende Talen en Vakken van Wetenschap, Kunst en Smaak, waaronder vele VOORNAME WERKEN voorkomen; benevens **MUZIEK, ATLASSEN, KAARTEN, PLATEN, PLAATWERKEN, SCHILDERIJEN** en **LIEFHEBBERIJEN**, op *MORGEN* den **13 December** 1855 en **acht volgende dagen**, des avonds ten ***half zes*** ure, door en ten Huize van den Boekverkooper **J. F. K. SCHWAEBE**, in den Oppert te Rotterdam, bij wien de CATALOGUS a 10 Cents te bekomen is.

Alles nog **HEDEN** te zien van 10 tot 3 ure.

Bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS, te *Middelburg*, wordt uitgegeven:

DICHTERLIJKE NALATENSCHAP

VAN

JAN FRANÇOIS BROUWENAAR.

Met een **Voorberigt**

VAN

J. J. L. TEN KATE.

Prijs: gebonden in Linnen Bandje met Vergulden Titel en Stempels, *f* 1. 25.

Te Rotterdam, bij

ARRENBERG & VAN REYN.